

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.11.2013
COM(2013) 813 final

2013/0402 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν
αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και
αποκάλυψής τους**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SWD(2013) 471 final}

{SWD(2013) 472 final}

{SWD(2013) 493 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Ευρώπη διαθέτει ισχυρά πλεονεκτήματα στην επιστήμη και την καινοτομία, και έχει τη δυνατότητα να καταστεί παγκόσμιος ηγέτης. Η επιδίωξη ποιότητας στην επιστήμη δεν είναι μόνον ο στόχος των ερευνητών, αλλά και πηγή σημαντικών ωφελειών για τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Παρά ταύτα, συνολικά, την κατεύθυνση στην έρευνα και την ανάπτυξη (E&A) εντός της ΕΕ δεν την δίνουν τόσο οι επιχειρήσεις σε σύγκριση με ορισμένους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους, ιδίως τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Το μη ικανοποιητικό επίπεδο επιχειρηματικών επενδύσεων σε E&A έχει αρνητικές συνέπειες στην εμφάνιση νέων προϊόντων, διεργασιών, υπηρεσιών και τεχνογνωσίας.

Είναι, ως εκ τούτου, επιθυμητό να βελτιωθούν οι συνθήκες για τις καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της «Ευρώπη 2020», η Επιτροπή έχει αναλάβει να δημιουργήσει μια Ένωση καινοτομίας, προστατεύοντας τις επενδύσεις στη γνωστική βάση, περιορίζοντας τον δαπανηρό κατακερματισμό και δημιουργώντας στην Ευρώπη ευνοϊκότερες συνθήκες για την καινοτομία. Ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την καινοτομία θα πρέπει ιδίως να ενθαρρύνει υψηλότερα επίπεδα επενδύσεων σε E&A από τον ιδιωτικό τομέα, με εκτενέστερη, περιλαμβανομένης της διασυνοριακής, συνεργασία σε E&A και τεχνολογικές εξελίξεις μεταξύ των πανεπιστημίων και της βιομηχανίας, ανοιχτή καινοτομία και τη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησης της διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΙ), ούτως ώστε να ενισχυθεί η πρόσβαση σε επιχειρηματικά κεφάλαια και χρηματοδότηση για οικονομικούς φορείς στραμμένους προς την έρευνα και την καινοτομία. Η επίτευξη τέτοιων στόχων αποκλειστικά σε εθνικό επίπεδο δεν επαρκεί και θα οδηγούσε σε αναποτελεσματική επανάληψη των προσπαθειών στην Ένωση.

Η δραστική μείωση του κόστους των συναλλαγών στην ψηφιακή οικονομία έχει οδηγήσει σε νέες μορφές συνεργασίας, με ανοικτή επιστήμη και ανοικτή καινοτομία, οι οποίες συχνά οδηγούν σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα για τη χρήση συνδημιουργημένων γνώσεων. Πάντως, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) αποτελούν ουσιώδες μέρος μιας πολιτικής για την καινοτομία. Τα ΔΔΙ παρέχουν στους φορείς καινοτομίας και στους δημιουργούς τα μέσα για να οικειοποιηθούν τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους, τα οποία έχουν άυλο χαρακτήρα, παρέχοντας έτσι τα αναγκαία κίνητρα για επενδύσεις σε νέες λύσεις, εφευρέσεις και τεχνογνωσία. Τα ΔΔΙ συντείνουν στην προστασία των αποτελεσμάτων των δημιουργικών ή εφευρετικών προσπαθειών, αλλά έχουν περιορισμένο πεδίο εφαρμογής.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έρευνας και δημιουργίας, συλλέγονται και αναπτύσσονται σημαντικά πληροφοριακά στοιχεία, που σταδιακά δημιουργούν γνώσεις ουσιαστικής οικονομικής αξίας, οι οποίες συχνά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για προστασία των ΔΔΙ, αλλά είναι εξίσου σημαντικές για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων εν γένει. Για τη διασφάλιση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων και την προσέλκυση χρηματοδότησης και επενδύσεων, απαιτείται να διατηρηθεί το απόρρητο της ΔΙ· επομένως, οι εταιρείες, τα εργαστήρια, τα πανεπιστήμια, καθώς και οι μεμονωμένοι εφευρέτες και δημιουργοί, χρησιμοποιούν την πιο αξιόπιστη και μακροχρόνια μορφή οικειοποίησης πολύτιμων πληροφοριών: τον εμπιστευτικό χαρακτήρα.

Καθώς η έρευνα στηρίζεται σε προηγούμενες εργασίες, η ανταλλαγή γνώσεων και νέων ευρημάτων αποτελεί σημαντική μόχλευση για περαιτέρω καινοτομία. Ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο του φορέα καινοτομίας, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου ο εμπιστευτικός χαρακτήρας μπορεί να είναι η απαραίτητη βάση επί της οποίας μπορεί να καλλιεργηθεί ΔΙ, προκειμένου να προχωρήσει η αξιοποίησή της σε καινοτομία και αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Κάθε ΔΔΙ αρχίζει με ένα απόρρητο. Οι συγγραφείς δεν

αποκαλύπτουν την πλοκή πάνω στην οποία εργάζονται (μελλοντικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας), οι κατασκευαστές αυτοκινήτων δεν κυκλοφορούν τα πρώτα σκίτσα ενός νέου μοντέλου (μελλοντικό σχέδιο), οι εταιρείες δεν αποκαλύπτουν τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των τεχνολογικών τους πειραμάτων (μελλοντικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας), οι εταιρείες διακρατούν τις πληροφορίες που αφορούν την κυκλοφορία νέου προϊόντος της εταιρείας (μελλοντικό εμπορικό σήμα), κ.λπ.

Στη νομική ορολογία, οι πληροφορίες που παραμένουν εμπιστευτικές, προκειμένου να διατηρηθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αναφέρονται ως «εμπορικό απόρρητο», «μη αποκαλυφθείσες πληροφορίες», «επιχειρηματικές εμπιστευτικές πληροφορίες» ή «απόρρητη τεχνογνωσία». Οι επιχειρηματικοί και οι πανεπιστημιακοί κύκλοι χρησιμοποιούν μερικές φορές άλλες ονομασίες για αυτές, όπως «αποκλειστική τεχνογνωσία» ή «αποκλειστική τεχνολογία».

Τα εμπορικά απόρρητα είναι επίσης εξίσου σημαντικά για την προστασία της μη τεχνολογικής καινοτομίας. Οι τομείς των υπηρεσιών, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% του ΑΕΠ της ΕΕ, είναι πολύ δυναμικοί και ο δυναμισμός αυτός εξαρτάται από τη δημιουργία καινοτόμων γνώσεων. Ωστόσο, ο τομέας των υπηρεσιών δεν βασίζεται τόσο πολύ όσο η μεταποιητική βιομηχανία στις τεχνολογικές διεργασίες και στην καινοτομία προϊόντων (που προστατεύονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας). Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας σε αυτόν τον βασικό τομέα της οικονομίας της ΕΕ χρησιμοποιείται για να στηριχθεί και να αξιοποιηθεί η επονομαζόμενη «ήπια» καινοτομία για την ανταγωνιστικότητα, που καλύπτει τη χρήση και την εφαρμογή ενός διαφοροποιημένου φάσματος στρατηγικών εμπορικών πληροφοριών, που εκτείνεται πέραν των τεχνολογικών γνώσεων, όπως πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες και τους προμηθευτές, τις επιχειρηματικές διαδικασίες, τα επιχειρηματικά σχέδια, την έρευνα αγοράς, κ.λπ.

Οι οικονομολόγοι συμφωνούν ότι οι εταιρείες, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους, αποδίδουν στα εμπορικά απόρρητα τουλάχιστον την ίδια αξία όσο και σε όλες τις άλλες μορφές ΔΙ. Τα απόρρητα εμπορικά στοιχεία είναι ιδιαίτερος σημαντικός για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι αυτές συχνά δεν διαθέτουν εξειδικευμένους ανθρώπινους πόρους και οικονομική δύναμη για την κατοχύρωση, τη διαχείριση, την επιβολή και την υπεράσπιση ΔΔΙ.

Μολονότι δεν προστατεύονται ως κλασικά ΔΔΙ, τα εμπορικά απόρρητα είναι πάντως καθοριστικά συμπληρωματικά μέσα για την απαιτούμενη οικειοποίηση περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αποτελούν την κινητήρια δύναμη της οικονομίας της γνώσης του 21ου αιώνα. Ο κάτοχος εμπορικού απορρήτου δεν διαθέτει αποκλειστικά δικαιώματα επί των πληροφοριών που καλύπτονται από το εμπορικό απόρρητο. Ωστόσο, προκειμένου να προωθηθεί μια οικονομικά αποδοτική και ανταγωνιστική διαδικασία, είναι δικαιολογημένοι οι περιορισμοί στη χρήση εμπορικών απορρήτων, στις περιπτώσεις όπου η σχετική τεχνογνωσία ή πληροφορίες έχουν αποκτηθεί από τον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, παρά τη θέλησή του, από τρίτον, με ανέντιμα μέσα. Η εκτίμηση του κατά πόσον και σε ποιον βαθμό είναι αναγκαίοι οι περιορισμοί αυτοί υπόκειται, κατά περίπτωση, σε δικαστικό έλεγχο.

Αυτό σημαίνει ότι οι ανταγωνιστές είναι ελεύθεροι, και θα πρέπει να ενθαρρύνονται, να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν τις ίδιες, παρεμφερείς ή εναλλακτικές λύσεις, συμμετέχοντας στον ανταγωνισμό στην καινοτομία, αλλά δεν επιτρέπεται να εξαπατούν, να κλέβουν ή να παραπλανούν προκειμένου να αποκτήσουν εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν αναπτυχθεί από άλλους.

Παρότι η ανάπτυξη και η διαχείριση των γνώσεων και των πληροφοριών έχουν γίνει ακόμη πιο απαραίτητες για τις επιδόσεις της οικονομίας της ΕΕ, η έκθεση πολύτιμης μη

αποκαλυπτόμενης τεχνογνωσίας και πληροφοριών (εμπορικά απόρρητα) σε κλοπή, κατασκοπεία ή άλλες τεχνικές υπεξαίρεσης έχει αυξηθεί και συνεχίζει να αυξάνεται (παγκοσμιοποίηση, εξωτερική ανάθεση, μεγαλύτερες αλυσίδες εφοδιασμού, αυξημένη χρήση ΤΠΕ, κ.λπ.). Αυξάνεται επίσης ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν κλαπέντα εμπορικά απόρρητα σε τρίτες χώρες για την παραγωγή παράνομων εμπορευμάτων, τα οποία στη συνέχεια ανταγωνίζονται εντός της ΕΕ τα εμπορεύματα του θύματος της υπεξαίρεσης. Ωστόσο, η σημερινή πολυμορφία και ο κατακερματισμός του νομικού πλαισίου για την προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψής τους εμποδίζουν τη διασυνοριακή Ε&Α και την κυκλοφορία καινοτόμων γνώσεων, υπονομεύοντας την ικανότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να αντιμετωπίζουν ανέντιμους επιθέσεις κατά της τεχνογνωσίας τους.

Η βελτιστοποίηση της υποδομής ΔΙ αποτελεί σημαντικό πυλώνα της Ένωσης καινοτομίας και, στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Μάιο του 2011, μια συνολική στρατηγική για τη ΔΙ και ανέλαβε να εξετάσει την προστασία των εμπορικών απορρήτων¹. Η παρούσα πρόταση είναι ακόμη μία συγκεκριμένη συμβολή στο πλαίσιο της δέσμευσης για τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.1. Δημόσια διαβούλευση

Η παρούσα πρωτοβουλία βασίζεται σε εκτίμηση της σπουδαιότητας των εμπορικών απορρήτων όσον αφορά την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, του βαθμού στον οποίο χρησιμοποιούνται, του ρόλου που διαδραματίζουν, και της σχέσης με τα ΔΔΙ, στην παραγωγή και την οικονομική εκμετάλλευση των γνώσεων και των άυλων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και του σχετικού νομικού πλαισίου. Αυτές οι εκτιμήσεις διενεργήθηκαν με τη βοήθεια δύο εξωτερικών μελετών και με εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερομένους.

Σε μια πρώτη μελέτη (που δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2012) παρουσιάζεται συγκριτική εκτίμηση της νομοθεσίας για την προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ. Σε μια δεύτερη μελέτη, που δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2013, έγινε εκτίμηση του οικονομικού υπόβαθρου των εμπορικών απορρήτων και της προστασίας έναντι υπεξαίρεσης, και αναλύθηκε περαιτέρω η νομική προστασία των εμπορικών απορρήτων σε όλη την ΕΕ. Επιβεβαιώθηκε ότι, σε ολόκληρη την Ένωση, η υφιστάμενη προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης είναι κατακερματισμένη και διαφοροποιημένη, και κρίθηκε ότι είναι, εν γένει, αδιαφανής και συνεπάγεται περιττές δαπάνες και κινδύνους. Σύμφωνα με τη μελέτη, ένα αποτελεσματικό σύστημα για τη διασφάλιση των αποτελεσμάτων της Ε&Α αποτελεί προϋπόθεση για την καινοτομία από τις επιχειρήσεις, και η ευελιξία την οποία προσφέρει η αποτελεσματική στήριξη σε εμπορικά απόρρητα ταιριάζει με τον τρόπο με τον οποίο κινείται η καινοτομία στο σημερινό επιχειρηματικό περιβάλλον. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εναρμόνιση της νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου στην ΕΕ θα μπορούσε να βελτιώσει τις συνθήκες για την ανάπτυξη, την ανταλλαγή και τη χρήση καινοτόμων γνώσεων από τις επιχειρήσεις.

Οι απόψεις των ενδιαφερομένων συγκεντρώθηκαν σε 3 στάδια. Πρώτον, η κοινωνία των πολιτών, οι βιομηχανικοί και οι πανεπιστημιακοί κύκλοι και οι δημόσιες αρχές συζήτησαν το θέμα σε συνέδριο διοργανωμένο από την Επιτροπή, που έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 2012.

¹ COM(2011) 287.

Δεύτερον, στη συνέχεια ξεκίνησε μια έρευνα για τη χρήση του εμπορικού απορρήτου, τους συναφείς κινδύνους και τη νομική προστασία, στο πλαίσιο της δεύτερης μελέτης, τον Νοέμβριο του 2012. Η έρευνα απευθυνόταν σε αντιπροσωπευτικό δείγμα επιχειρήσεων σε όλη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο 60% του δείγματος. Συνολικά, λήφθηκαν 537 απαντήσεις στην έρευνα. Γενικά, το 75% των ερωτηθέντων έκριναν ότι τα εμπορικά απόρρητα αποτελούν στοιχεία στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα καινοτομίας της επιχείρησής τους. Η έρευνα έδειξε ότι, κατά τα τελευταία 10 έτη, περίπου ένας στους πέντε ερωτηθέντες είχε υποστεί τουλάχιστον μία απόπειρα υπεξαίρεσης εντός της ΕΕ, ενώ σχεδόν δύο στους πέντε ερωτηθέντες δήλωσαν ότι, στο ίδιο χρονικό διάστημα, ο κίνδυνος υπεξαίρεσης του εμπορικού απορρήτου είχε αυξηθεί. Δύο στους τρεις από τους ερωτηθέντες εξέφρασαν την υποστήριξή τους για νομοθετική πρόταση της ΕΕ.

Τρίτον, από τις 11 Δεκεμβρίου 2012 έως τις 8 Μαρτίου 2013, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν ανοικτή δημόσια διαβούλευση, με επίκεντρο τις πιθανές επιλογές πολιτικής και τις επιπτώσεις τους. Λήφθηκαν 386 απαντήσεις, ως επί το πλείστον από μεμονωμένους πολίτες (κυρίως από ένα κράτος μέλος) και επιχειρήσεις. 202 από τους ερωτηθέντες έκριναν ότι η ΕΕ θα πρέπει να ασχοληθεί με τη νομική προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης. Εντούτοις, οι απόψεις που εκφράστηκαν από τις δύο κυριότερες ομάδες ερωτηθέντων (πολίτες και επιχειρήσεις) εμφανίστηκαν πολωμένες. Τρεις στους τέσσερις πολίτες θεωρούν ότι τα εμπορικά απόρρητα έχουν μικρή σημασία για την Ε&Α και βρίσκουν την ισχύουσα νομική προστασία των εμπορικών απορρήτων υπερβολική, ενώ το 75% δεν βλέπει την ανάγκη για ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ. Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις που απάντησαν θεωρούν τα εμπορικά απόρρητα ως άκρως σημαντικά για την Ε&Α και για την ανταγωνιστικότητά τους. Μια σημαντική πλειοψηφία θεωρεί την υφιστάμενη προστασία ασθενή, ιδίως σε διασυνοριακό επίπεδο, και κρίνει ότι οι διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθετικών πλαισίων έχουν αρνητικές επιπτώσεις, όπως υψηλότερο επιχειρηματικό κίνδυνο στα κράτη μέλη με ασθενέστερη προστασία, λιγότερα κίνητρα για ανάληψη διασυνοριακής Ε&Α και αυξημένες δαπάνες σε προληπτικά μέτρα για την προστασία των πληροφοριών.

2.2. Εκτίμηση επιπτώσεων

Η εκτίμηση επιπτώσεων έδειξε τις εθνικές αποκλίσεις ως προς την προστασία των εμπορικών απορρήτων: λίγα είναι τα κράτη μέλη που έχουν νομοθεσία όπου είτε ορίζονται τα εμπορικά απόρρητα είτε προσδιορίζεται πότε θα πρέπει να προστατευθούν· οι διαταγές παύσης και παράλειψης κατά των παραβατών δεν είναι διαθέσιμες σε όλες τις περιπτώσεις· οι παραδοσιακοί κανόνες για τον υπολογισμό της αποζημίωσης είναι συχνά ανεπαρκείς στις περιπτώσεις υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου και οι εναλλακτικές μέθοδοι (π.χ. ύψος των δικαιωμάτων που θα οφείλονταν βάσει συμφωνίας για χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης) δεν είναι διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη· και οι ποινικοί κανόνες δεν αντιμετωπίζουν την κλοπή εμπορικών απορρήτων σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, πολλά κράτη μέλη δεν διαθέτουν κανόνες που να αποσκοπούν στη διασφάλιση των εμπορικών απορρήτων κατά τη διάρκεια της δίκης, πράγμα το οποίο αποτρέπει τα θύματα υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου να επιδιώξουν έννομη προστασία δικαστικώς.

Διαπιστώθηκαν δύο βασικά προβλήματα:

- Μη ικανοποιητικά κίνητρα για την ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων καινοτομίας. Όταν υπάρχει κίνδυνος υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων λόγω αναποτελεσματικής νομικής προστασίας, επηρεάζονται τα κίνητρα για ανάληψη δραστηριοτήτων καινοτομίας (και σε διασυνοριακή κλίμακα) εξαιτίας i) της χαμηλότερης αναμενόμενης αξίας της καινοτομίας που βασίζεται σε εμπορικά

απόρρητα και των υψηλότερων δαπανών για την προστασία τους· και ii) του υψηλότερου επιχειρηματικού κινδύνου, όταν ανταλλάσσονται εμπορικά απόρρητα. Για παράδειγμα, το 40% των επιχειρήσεων της ΕΕ θα απέφευγαν να ανταλλάξουν εμπορικά απόρρητα με τρίτους, διότι φοβούνται μήπως απολέσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών μέσω κατάχρησης ή διάδοσης, χωρίς την άδειά τους. Αυτό εμποδίζει την καινοτομία, και ιδίως τη συνεργατική έρευνα και την ανοικτή καινοτομία, για την οποία απαιτείται ανταλλαγή πολύτιμων πληροφοριών από πολλούς εταίρους στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την έρευνα.

- Διακυβεύονται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται σε εμπορικά απόρρητα (μειωμένη ανταγωνιστικότητα): η κατακερματισμένη νομική προστασία εντός της ΕΕ δεν εγγυάται συγκρίσιμο πεδίο εφαρμογής της προστασίας ούτε επίπεδο μέσων έννομης προστασίας εντός της εσωτερικής αγοράς και, κατά συνέπεια, διακυβεύονται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται σε εμπορικά απόρρητα, είτε σχετίζονται με την καινοτομία είτε όχι, και υπονομεύεται η ανταγωνιστικότητα των κατόχων εμπορικών απορρήτων. Παραδείγματος χάριν, η ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία, η οποία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε καινοτομία διεργασιών που διασφαλίζονται με εμπορικά απόρρητα, εκτιμά ότι η υπεξαίρεση εμπορικού απόρρητου θα μπορούσε συχνά να έχει ως επακόλουθο μείωση του κύκλου εργασιών έως και 30%.

Ο στόχος της πρωτοβουλίας είναι να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των ερευνητικών οργανισμών, η οποία βασίζεται σε μη αποκαλυπτόμενη τεχνογνωσία και επιχειρηματικές πληροφορίες (εμπορικά απόρρητα), και η βελτίωση των συνθηκών/ του πλαισίου για την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση της καινοτομίας και για τη μεταφορά γνώσεων εντός της εσωτερικής αγοράς. Ειδικότερα, η πρωτοβουλία αποσκοπεί στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της νομικής προστασίας των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά.

Για την επίλυση του προβλήματος, εξετάστηκαν οι ακόλουθες πιθανές επιλογές:

- Επικρατούσα κατάσταση.
- Πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τα εθνικά μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που είναι διαθέσιμα έναντι υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου.
- Σύγκλιση του εθνικού αστικού δικαίου όσον αφορά τον παράνομο χαρακτήρα των πράξεων υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων (αλλά οι κανόνες για τα μέσα ένδικης προστασίας και την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τις δικαστικές διαδικασίες πρόκειται να αποφασίζονται σε εθνικό επίπεδο).
- Σύγκλιση των εθνικών ένδικων μέσων αστικού δικαίου κατά της υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων και κανόνες για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τις δικαστικές διαδικασίες (επιπλέον της επιλογής 3).
- Σύγκλιση του εθνικού ποινικού δικαίου επιπλέον της σύγκλισης του αστικού δικαίου (επιλογή 4), συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικά με τις ελάχιστες ποινικές κυρώσεις.

Η εκτίμηση επιπτώσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επιλογή 4 είναι η ανάλογη και θα εξυπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων.

Από την άποψη των επιπτώσεων, η σύγκλιση των ένδικων μέσων αστικού δικαίου θα επιτρέψει σε καινοτόμες επιχειρήσεις να υπερασπίσουν τα νόμιμα εμπορικά τους απόρρητα πιο αποτελεσματικά σε ολόκληρη την ΕΕ. Επίσης, εάν οι κάτοχοι εμπορικών απορρήτων μπορούν να στηρίζονται στην εμπιστευτικότητα κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας, θα είναι πιο διατεθειμένοι να επιδιώκουν νομική προστασία έναντι ενδεχόμενης ζημίας λόγω υπεξαίρεσης των εμπορικών απορρήτων. Η αυξημένη ασφάλεια δικαίου και η σύγκλιση των νομοθεσιών θα συμβάλουν στην αύξηση της αξίας των καινοτομιών, τις οποίες προσπαθούν να προστατεύσουν οι επιχειρήσεις ως εμπορικά απόρρητα, εφόσον θα μειωθεί ο κίνδυνος υπεξαίρεσης. Προκύπτουν θετικές επιπτώσεις στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, καθώς οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, και οι ερευνητές θα είναι σε θέση να κάνουν καλύτερη χρήση των καινοτόμων ιδεών τους, μέσω της συνεργασίας με τους καλύτερους εταίρους σε όλη την ΕΕ, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα σε Ε&Α εντός της εσωτερικής αγοράς. Ταυτοχρόνως, αναμένεται να μην περιοριστεί ο ανταγωνισμός, καθώς δεν παραχωρούνται αποκλειστικά δικαιώματα και κάθε ανταγωνιστής είναι ελεύθερος να αποκτήσει ανεξάρτητα τις γνώσεις που προστατεύονται από το εμπορικό απόρρητο (συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής). Ομοίως, δεν αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά η πρόσληψη και η κινητικότητα εργατικού δυναμικού υψηλής ειδίκευσης (εκείνων που έχουν πρόσβαση σε εμπορικά απόρρητα) εντός της εσωτερικής αγοράς. Αυτό αναμένεται να έχει, με την πάροδο του χρόνου, θετικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ. Η παρούσα πρωτοβουλία δεν επηρεάζει αρνητικά τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ειδικότερα, η πρωτοβουλία θα προωθήσει το δικαίωμα ιδιοκτησίας και το δικαίωμα της επιχειρηματικής ελευθερίας. Όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα σε δικαστικές διαδικασίες, έχουν προβλεφθεί ασφαλιστικές δικλείδες προκειμένου να διασφαλίζεται το δικαίωμα της υπεράσπισης. Η πρωτοβουλία περιλαμβάνει επίσης εγγυήσεις για να διασφαλιστεί η κατοχύρωση του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης.

Η παρούσα πρωτοβουλία είναι συνεπής με τις διεθνείς υποχρεώσεις (δηλαδή, τη Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPS)). Οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι διαθέτουν παρεμφερή νομοθεσία επί του θέματος.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την υιοθέτηση κανόνων της ΕΕ για την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών, όποτε αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ο στόχος της πρότασης είναι να καθιερωθεί επαρκές και συγκρίσιμο επίπεδο έννομης προστασίας σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά, σε περίπτωση υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου (με παράλληλη πρόβλεψη επαρκών διασφαλίσεων ώστε να αποφεύγεται η καταχρηστική συμπεριφορά). Οι υφιστάμενοι εθνικοί κανόνες παρέχουν άνισο επίπεδο προστασίας, μεταξύ των κρατών μελών, των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης, πράγμα το οποίο θέτει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς των πληροφοριών και της τεχνολογίας. Όντως, για να ανταποκριθούν σε όλες τις δυνατότητες ως οικονομικό περιουσιακό στοιχείο, οι πολύτιμες πληροφορίες (σχετικά π.χ. με διεργασίες παραγωγής, νέες ουσίες και υλικά, μη κατοχυρωμένη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας τεχνολογία, επιχειρηματικές λύσεις) πρέπει να είναι μεταβιβάσιμες, εμπιστευτικές, καθώς μπορεί να έχουν διαφορετικές χρήσεις για διάφορους συντελεστές στις διάφορες γεωγραφικές περιφέρειες, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν εισόδημα για τους δημιουργούς και καθιστώντας δυνατή την αποδοτική κατανομή των πόρων. Το διάσπαρτο νομικό πλαίσιο αποδυναμώνει επίσης και τα κίνητρα για ανάληψη οποιασδήποτε διασυννοριακής οικονομικής δραστηριότητας στραμμένης προς την καινοτομία, που θα εξαρτάται από τη χρήση πληροφοριών προστατευόμενων ως εμπορικών απορρήτων,

όπως η εγκατάσταση σε διαφορετικά κράτη μέλη για την κατασκευή ή την εμπορία αγαθών/υπηρεσιών με βάση το εμπορικό απόρρητο, η προμήθεια αγαθών/υπηρεσιών σε μια εταιρεία σε άλλο κράτος μέλος ή η εξωτερική ανάθεση της κατασκευής σε άλλη εταιρεία σε ένα κράτος μέλος. Σε αυτές τις καταστάσεις, εάν γίνει υπεξαίρεση του εμπορικού απορρήτου σε άλλη χώρα με χαμηλότερο επίπεδο προστασίας, τα παράνομα εμπορεύματα μπορεί να εξαπλωθούν σε ολόκληρη την αγορά. Επομένως, οι υφιστάμενοι εθνικοί κανόνες καθιστούν τη διασυνοριακή δικτυακή E&A και την καινοτομία λιγότερο ελκυστικές και δυσκολότερες. Δημιουργούν επίσης υψηλότερο επιχειρηματικό κίνδυνο στα κράτη μέλη με χαμηλότερα επίπεδα προστασίας, με αρνητικές συνέπειες για το σύνολο της οικονομίας της ΕΕ, δεδομένου ότι, αφενός, μειώνονται τα κίνητρα για το διασυνοριακό εμπόριο και, αφετέρου, τα «παράνομα εμπορεύματα» που προέρχονται από τα εν λόγω κράτη μέλη (ή εισάγονται μέσω αυτών) μπορεί να εξαπλωθούν σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Η πρόταση αναμένεται να διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία σε E&A: μια σαφής, ορθή και ενιαία προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης προωθεί τη διασυνοριακή ανταλλαγή και μεταφορά εμπιστευτικών επιχειρηματικών πληροφοριών και τεχνογνωσίας, με τη μείωση των διαφαινόμενων κινδύνων και του κόστους των συναλλαγών που συνδέονται με τον χειρισμό πολλαπλών νομοθεσιών. Αναμένεται επίσης να βελτιώσει τα κίνητρα για το διασυνοριακό εμπόριο, χάρις στον περιορισμό του αθέμιτου ανταγωνισμού από καιροσκόπους στον διασυνοριακό χώρο της αγοράς.

Από την άποψη της επικουρικότητας, τα προβλήματα που επισημάνθηκαν στην εκτίμηση επιπτώσεων προέρχονται από την πολυμορφία και την ασυνέπεια του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου, που δεν διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, πράγμα το οποίο έχει αρνητικές συνέπειες στην ανταγωνιστικότητά τους και στην ανταγωνιστικότητα ολόκληρης της ΕΕ. Κεντρικό στοιχείο για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων είναι η επίτευξη μεγαλύτερης συνέπειας των μέσων έννομης προστασίας μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, αυτή τη συνέπεια δεν μπορεί να επιτευχθεί με την ανάληψη δράσης αποκλειστικά και μόνον σε επίπεδο κρατών μελών: η πείρα στον τομέα αυτόν δείχνει ότι, ακόμη και όταν τα κράτη μέλη συντονίζονται ως έναν βαθμό, π.χ. στο πλαίσιο της Συμφωνίας TRIPS, δεν επιτυγχάνεται επαρκής βαθμός ουσιαστικής εναρμόνισης των εθνικών κανόνων. Ως εκ τούτου, η αναγκαία κλίμακα και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της προτεινόμενης δράσης τοποθετούνται σε επίπεδο ΕΕ.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλες οι δράσεις που προτείνεται να αναληφθούν από την Επιτροπή στην παρούσα πρόταση είναι συνεπείς και συμβατές με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020.

5. ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

5.1. Γενικές διατάξεις

Στο κεφάλαιο I ορίζεται το αντικείμενο (άρθρο 1): η οδηγία εφαρμόζεται στην παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη ή χρήση εμπορικών απορρήτων και στα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που θα πρέπει να καταστούν διαθέσιμα για τους σκοπούς της αστικής έννομης προστασίας.

Επίσης στο κεφάλαιο I, στο άρθρο 2 ορίζονται οι βασικές έννοιες. Ο ορισμός του «εμπορικού απορρήτου» περιλαμβάνει τρία στοιχεία: i) οι πληροφορίες πρέπει να είναι εμπιστευτικές· ii) θα πρέπει να έχουν εμπορική αξία λόγω του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών· και iii) ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου θα πρέπει να έχει καταβάλει εύλογες προσπάθειες

για να διατηρήσει τον απόρρητο χαρακτήρα του. Ο ορισμός αυτός βασίζεται στον ορισμό των «μη αποκαλυφθεισών πληροφοριών» στη Συμφωνία TRIPS.

Στον ορισμό του «κατόχου εμπορικού απορρήτου» ενσωματώνεται, επίσης κατά τη Συμφωνία TRIPS, η έννοια της νομιμότητας του ελέγχου του εμπορικού απορρήτου ως βασικό στοιχείο. Επομένως, διασφαλίζεται ότι όχι μόνον ο αρχικός κάτοχος του εμπορικού απορρήτου, αλλά και οι δικαιοδόχοι μπορούν να υπερασπίσουν το εμπορικό απόρρητο.

Στον ορισμό του «παράνομου εμπορεύματος» ενσωματώνεται εκτίμηση της αναλογικότητας. Για να μπορούν να θεωρούνται παράνομα, τα εμπορεύματα τα οποία σχεδιάζονται, κατασκευάζονται ή διατίθενται στην αγορά με παράνομη συμπεριφορά πρέπει να επωφελούνται σε σημαντικό βαθμό από το επίμαχο εμπορικό απόρρητο. Η εκτίμηση θα πρέπει να πραγματοποιείται όταν εξετάζονται τυχόν μέτρα που επηρεάζουν άμεσα τα εμπορεύματα που κατασκευάζονται ή διατίθενται στην αγορά από τον παραβάτη.

Στο κεφάλαιο II καθορίζονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες η απόκτηση, η χρήση και η αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου είναι παράνομη (άρθρο 3) και οι οποίες επιτρέπουν, συνεπώς, στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου να επιδιώξει την εφαρμογή των μέτρων και μέσω ένδικης προστασίας που προβλέπονται στην οδηγία. Το βασικό στοιχείο για να θεωρηθούν οι εν λόγω πράξεις παράνομες είναι η απουσία συγκατάθεσης από τον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου. Στο άρθρο 3 προσδιορίζεται επίσης ότι η χρήση εμπορικού απορρήτου από τρίτον, που δεν εμπλέκεται άμεσα στην αρχική παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη, είναι επίσης παράνομη, όποτε ο εν λόγω τρίτος γνώριζε, όφειλε να γνωρίζει ή προειδοποιήθηκε σχετικά με την αρχική παράνομη πράξη. Στο άρθρο 4 διευκρινίζεται ρητά ότι η ανεξάρτητη ανακάλυψη και η αναπαραγωγή είναι νόμιμα μέσα απόκτησης πληροφοριών.

5.2. Μέτρα, διαδικασίες και μέσα ένδικης προστασίας

Στο κεφάλαιο III καθορίζονται τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που θα πρέπει να καταστούν διαθέσιμα στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, σε περίπτωση παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης αυτού του εμπορικού απορρήτου από τρίτον.

Στο τμήμα 1 ορίζονται οι γενικές αρχές που διέπουν τα εκτελεστικά μέσα του αστικού δικαίου με σκοπό την πρόληψη και την καταστολή των πράξεων υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου, κυρίως η αποτελεσματικότητα, η δικαιοσύνη και η αναλογικότητα (άρθρο 5), καθώς και διασφαλίσεις για την αποφυγή της καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη (άρθρο 6). Στο άρθρο 7 καθορίζεται προθεσμία παραγραφής. Βάσει του άρθρου 8 απαιτείται από τα κράτη μέλη να θέτουν στη διάθεση των δικαστικών αρχών μηχανισμούς για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων που αποκαλύπτονται στο δικαστήριο για τους σκοπούς των δικαστικών διαδικασιών. Τα ενδεχόμενα μέτρα πρέπει να περιλαμβάνουν: τον περιορισμό της πρόσβασης, εν όλω ή εν μέρει, σε έγγραφα που υποβάλλονται από τους διαδίκους ή τρίτους· τον περιορισμό της πρόσβασης σε ακροάσεις και στα αρχεία των ακροάσεων· την εντολή στους διαδίκους ή τους τρίτους να προετοιμάζουν μη εμπιστευτικές εκδοχές εγγράφων που περιέχουν εμπορικά απόρρητα, και επίσης την προετοιμασία μη εμπιστευτικών εκδοχών των δικαστικών αποφάσεων. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο αναλογικό, ούτως ώστε να μην θίγονται τα δικαιώματα των διαδίκων να δικασθεί η υπόθεσή τους δίκαια. Τα μέτρα εμπιστευτικότητας πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας, αλλά και μετά τη δικαστική διαδικασία, σε περίπτωση αιτημάτων πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα, για όσο χρονικό διάστημα οι εν λόγω πληροφορίες εξακολουθούν να θεωρούνται εμπορικό απόρρητο.

Στο τμήμα 2 προβλέπονται προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα, με τη μορφή διαταγών για ασφαλιστικά μέτρα ή συντηρητικής κατάσχεσης των παράνομων εμπορευμάτων (άρθρο 9).

Καθορίζονται επίσης εγγυήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότητα και η αναλογικότητα των εν λόγω προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 10).

Στο τμήμα 3 προβλέπονται μέτρα που μπορεί να διαταχθούν με την απόφαση επί της ουσίας. Στο άρθρο 11 προβλέπεται η απαγόρευση της χρήσης ή της αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου, η απαγόρευση παραγωγής, προσφοράς, διάθεσης στην αγορά ή χρήσης παράνομων εμπορευμάτων (ή η εισαγωγή ή αποθήκευση παράνομων εμπορευμάτων για τους σκοπούς αυτούς) και η λήψη επανορθωτικών μέτρων. Στο πλαίσιο των επανορθωτικών μέτρων απαιτείται, μεταξύ άλλων, από τον παραβάτη να καταστρέψει ή να παραδώσει στον αρχικό κάτοχο του εμπορικού απορρήτου όλες τις πληροφορίες που διαθέτει όσον αφορά το εμπορικό απόρρητο το οποίο απέκτησε, χρησιμοποίησε ή αποκάλυψε παρανόμως. Στο άρθρο 12 προβλέπονται εγγυήσεις για τη διασφάλιση ισότητας και αναλογικότητας των μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 11.

Η επιδίκαση αποζημίωσης για τη ζημία την οποία υπέστη ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου, συνεπεία της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού του απορρήτου, κατοχυρώνεται στο άρθρο 13, όπου ζητείται να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι σχετικοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των αθέμιτων κερδών που αποκόμισε ο εναγόμενος. Καθίσταται επίσης διαθέσιμη η δυνατότητα υπολογισμού των ζημιών με βάση υποθετικά δικαιώματα, κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Βάσει του άρθρου 14, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές διαθέτουν την εξουσία να λαμβάνουν μέτρα δημοσιότητας, κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης της απόφασης επί της ουσίας – υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποκαλύπτεται το εμπορικό απόρρητο και κατόπιν εξέτασης της αναλογικότητας του μέτρου.

Η οδηγία δεν περιλαμβάνει κανόνες για τη διασυννοριακή εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, καθώς ισχύουν γενικοί κανόνες της ΕΕ επί του θέματος, που επιτρέπουν την επιβολή σε όλα τα κράτη μέλη μιας δικαστικής απόφασης με την οποία απαγορεύονται οι εισαγωγές παράνομων εμπορευμάτων στην ΕΕ.

5.3. Κυρώσεις, υποβολή εκθέσεων και τελικές διατάξεις

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας και η εκπλήρωση των επιδιωκόμενων στόχων, στο κεφάλαιο IV προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα μέτρα που προβλέπονται στο κεφάλαιο III, και περιλαμβάνονται διατάξεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων.

Η Επιτροπή κρίνει ότι, σύμφωνα με τις κοινές δηλώσεις σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα², δεν υπάρχουν επαρκή επιχειρήματα για να ζητηθούν επισήμως επεξηγηματικά έγγραφα από τα κράτη μέλη, όπου να εξηγείται η σχέση μεταξύ του περιεχομένου της οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Από τεχνική άποψη, η οδηγία δεν είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, περιλαμβάνει περιορισμένο μόνον αριθμό νομικών υποχρεώσεων, οι οποίες απαιτείται να μεταφερθούν στην εθνική νομοθεσία, και ρυθμίζει ένα καλά οριοθετημένο ζήτημα, που έχει ήδη ρυθμιστεί σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά τον γειτνιάζοντα τομέα των ΔΔΙ. Ως εκ τούτου, η μεταφορά σε εθνικό επίπεδο δεν αναμένεται να είναι περίπλοκη, πράγμα το οποίο αναμένεται να διευκολύνει την παρακολούθηση της εν λόγω μεταφοράς.

² EE C 369 της 17.12.2011, σ.14-15.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής³,

Κατόπιν διαβούλευσης με τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων⁴,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι επιχειρήσεις και τα μη εμπορικά ερευνητικά ιδρύματα επενδύουν στην απόκτηση, την ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνογνωσίας και πληροφοριών, οι οποίες είναι το νόμισμα της οικονομίας της γνώσης. Η εν λόγω επένδυση στη δημιουργία και τη χρησιμοποίηση πνευματικού κεφαλαίου είναι καθοριστική για την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά και, ως εκ τούτου, για την απόδοση των επενδύσεών τους, που αποτελεί το βασικό κίνητρο για την επιχειρηματική έρευνα και ανάπτυξη. Οι επιχειρήσεις προσφεύγουν σε διάφορα μέσα προκειμένου να οικειοποιηθούν τα αποτελέσματα των καινοτόμων δραστηριοτήτων τους, όταν η ανοικτή προσέγγιση δεν επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση των επενδύσεών τους σε έρευνα και καινοτομία. Η χρήση επίσημων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως είναι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα δικαιώματα επί σχεδίων ή τα πνευματικά δικαιώματα είναι ένα από αυτά. Άλλο μέσο είναι η προστασία της πρόσβασης στις γνώσεις που είναι πολύτιμες για την οικονομική οντότητα και που δεν είναι ευρέως γνωστές, και η αξιοποίηση των γνώσεων αυτών. Αυτή η τεχνογνωσία και οι επιχειρηματικές πληροφορίες, που δεν αποκαλύπτονται και προορίζονται να παραμείνουν εμπιστευτικές, αναφέρονται ως εμπορικό απόρρητο. Οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους, αποδίδουν την ίδια αξία στα εμπορικά απόρρητα όσο και στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και σε άλλες μορφές δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και στη χρήση της εμπιστευτικότητας ως εργαλείου διαχείρισης της καινοτομίας στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και στην έρευνα, η οποία καλύπτει ένα διαφοροποιημένο φάσμα

³ ΕΕ C της , σ. .

⁴ ΕΕ C της , σ. .

πληροφοριών, που εκτείνεται πέραν των τεχνολογικών γνώσεων σε εμπορικά δεδομένα, όπως πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες και τους προμηθευτές, τα επιχειρηματικά σχέδια ή την έρευνα και τις στρατηγικές αγοράς. Προστατεύοντας αυτό το ευρύ φάσμα τεχνογνωσίας και εμπορικών πληροφοριών, είτε ως συμπλήρωμα ή ως εναλλακτική επιλογή ως προς τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τα εμπορικά απόρρητα επιτρέπουν στον δημιουργό να αποκομίζει κέρδος από τη δημιουργία και τις καινοτομίες του και, ως εκ τούτου, είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την έρευνα και την ανάπτυξη και τις καινοτομικές επιδόσεις.

- (2) Η ανοικτή καινοτομία αποτελεί σημαντική κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία νέων γνώσεων και στηρίζει την εμφάνιση νέων και καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων, που βασίζονται στη χρήση συνδημιουργημένων γνώσεων. Τα εμπορικά απόρρητα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προστασία της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, εντός και πέραν των συνόρων της εσωτερικής αγοράς, στο πλαίσιο της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας. Η συνεργατική έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής συνεργασίας, είναι ιδιαίτερα σημαντική προκειμένου να αυξηθούν τα επίπεδα της επιχειρηματικής έρευνας και ανάπτυξης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Η ανοικτή καινοτομία αποτελεί καταλύτη για να βρουν νέες ιδέες τον δρόμο τους προς την αγορά, ανταποκρινόμενες στις ανάγκες των καταναλωτών και συντελώντας στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινωνίας. Σε μια εσωτερική αγορά όπου ελαχιστοποιούνται τα εμπόδια σε αυτή τη διασυνοριακή συνεργασία και όπου δεν στρεβλώνεται η συνεργασία, η διανοητική δημιουργία και η καινοτομία αναμένεται να ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε καινοτόμες διεργασίες, υπηρεσίες και προϊόντα. Ένα τέτοιο ευνοϊκό περιβάλλον για τη διανοητική δημιουργία και την καινοτομία είναι επίσης σημαντικό για την αύξηση της απασχόλησης και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της Ένωσης. Τα εμπορικά απόρρητα συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον χρησιμοποιούμενων μορφών προστασίας της διανοητικής δημιουργίας και της καινοτόμου τεχνογνωσίας από τις επιχειρήσεις, αλλά είναι ταυτόχρονα η λιγότερο προστατευόμενη από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της Ένωσης έναντι της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψής τους από τρίτους.
- (3) Οι καινοτόμες επιχειρήσεις εκτίθενται ολοένα και περισσότερο σε ανέντιμες πρακτικές που αποβλέπουν στην υπεξαίρεση εμπορικών απορρήτων, όπως κλοπή, μη επιτρεπόμενη αντιγραφή, οικονομική κατασκοπεία, παραβίαση των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας, είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό της Ένωσης. Οι πρόσφατες εξελίξεις, όπως η παγκοσμιοποίηση, η αύξηση της εξωτερικής ανάθεσης, οι μεγαλύτερες αλυσίδες εφοδιασμού, η αυξημένη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών, συμβάλλουν στην αύξηση του κινδύνου αυτών των πρακτικών. Η παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα του νόμιμου κατόχου του εμπορικού απορρήτου να αποκομίσει τα οφέλη του πρωτοπόρου, χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα των προσπαθειών του για καινοτομία. Χωρίς αποτελεσματικά και συγκρίσιμα νομικά μέσα για την υπεράσπιση των εμπορικών απορρήτων σε ολόκληρη την Ένωση, υπονομεύονται τα κίνητρα για να αναληφθούν καινοτόμες διασυνοριακές δραστηριότητες εντός της εσωτερικής αγοράς, και τα εμπορικά απόρρητα δεν είναι σε θέση να αναπτύξουν το δυναμικό τους ως κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης. Επομένως, η καινοτομία και η δημιουργικότητα αποθαρρύνονται και μειώνονται οι επενδύσεις, πράγμα το οποίο επηρεάζει την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και υπονομεύει το δυναμικό της για τόνωση της ανάπτυξης.

- (4) Οι διεθνείς προσπάθειες που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος κατέληξαν στη σύναψη της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPS), η οποία περιέχει, μεταξύ άλλων, διατάξεις για την προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψής τους από τρίτους, οι οποίες αποτελούν κοινά διεθνή πρότυπα. Όλα τα κράτη μέλη, καθώς και η ίδια η Ένωση, δεσμεύονται από την εν λόγω συμφωνία, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/EK του Συμβουλίου⁵.
- (5) Παρά τη Συμφωνία TRIPS, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στη νομοθεσία των κρατών μελών όσον αφορά την προστασία των εμπορικών απορρήτων κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους από άλλα πρόσωπα. Για παράδειγμα, δεν έχουν εγκρίνει όλα τα κράτη μέλη εθνικούς ορισμούς των εμπορικών απορρήτων και/ή της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου και, επομένως, δεν υπάρχει εύκολη πρόσβαση στο πεδίο εφαρμογής της προστασίας, το οποίο διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, δεν υπάρχει συνέπεια όσον αφορά τα προβλεπόμενα στο αστικό δίκαιο μέσα ένδικης προστασίας που είναι διαθέσιμα σε περίπτωση παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικών απορρήτων, καθώς οι διαταγές παύσης και παράλειψης δεν είναι πάντοτε διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη έναντι τρίτων που δεν είναι ανταγωνιστές του νόμιμου κατόχου του εμπορικού απορρήτου. Αποκλίσεις υπάρχουν επίσης σε όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τη μεταχείριση των τρίτων που απέκτησαν το εμπορικό απόρρητο καλή τη πίστει, αλλά στη συνέχεια έλαβαν γνώση, κατά τη στιγμή της χρήσης, ότι η απόκτηση του εμπορικού απορρήτου προήλθε από προηγούμενη παράνομη απόκτηση από άλλο μέρος.
- (6) Οι εθνικοί κανόνες διαφέρουν επίσης ως προς το αν οι νόμιμοι κάτοχοι των εμπορικών απορρήτων μπορούν να ζητήσουν την καταστροφή των εμπορευμάτων που κατασκευάστηκαν από τρίτους, οι οποίοι χρησιμοποιούν παράνομα τα εμπορικά απόρρητα, ή την επιστροφή ή την καταστροφή τυχόν εγγράφων, φακέλων ή υλικών που περιέχουν ή θέτουν σε εφαρμογή το εμπορικό απόρρητο που αποκτήθηκε ή χρησιμοποιήθηκε παρανόμως. Επίσης, στους ισχύοντες εθνικούς κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό των αποζημιώσεων δεν λαμβάνεται πάντοτε υπόψη ο άυλος χαρακτήρας των εμπορικών απορρήτων, πράγμα που καθιστά δύσκολο να αποδειχθούν τα πραγματικά διαφυγόντα κέρδη ή ο αδικαιολόγητος πλουτισμός του παραβάτη, εφόσον δεν μπορεί να καθοριστεί καμία αγοραία αξία για τις επίμαχες πληροφορίες. Λίγα είναι τα κράτη μέλη που επιτρέπουν την εφαρμογή αφηρημένων κανόνων σχετικά με τον υπολογισμό των αποζημιώσεων, οι οποίοι να στηρίζονται στο εύλογο δικαίωμα εκμετάλλευσης ή άλλης αμοιβής που θα μπορούσε να οφείλεται, εάν υπήρχε άδεια για τη χρήση του εμπορικού απορρήτου. Επιπλέον, οι κανόνες πολλών κρατών μελών δεν εγγυώνται τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας του εμπορικού απορρήτου, εάν ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου εγείρει αξίωση λόγω εικαζόμενης παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου από τρίτον, πράγμα το οποίο μειώνει την ελκυστικότητα των υφιστάμενων μέτρων και μέσω ένδικης προστασίας και εξασθενεί την προσφερόμενη προστασία.
- (7) Οι διαφορές ως προς την έννομη προστασία των εμπορικών απορρήτων, που προσφέρεται από τα κράτη μέλη, συνεπάγονται ότι τα εμπορικά απόρρητα δεν

⁵ Απόφαση του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (1986-1994) (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1).

απολαύουν ισοδύναμου επιπέδου προστασίας σε ολόκληρη την Ένωση, γεγονός που οδηγεί σε κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς στον τομέα αυτόν και αποδυνάμωση του συνολικού αποτρεπτικού αποτελέσματος των κανόνων. Η εσωτερική αγορά επηρεάζεται στον βαθμό που οι εν λόγω διαφορές μειώνουν τα κίνητρα των επιχειρήσεων να αναλαμβάνουν διασυνοριακή οικονομική δραστηριότητα στραμμένη προς την καινοτομία, περιλαμβανομένης της έρευνας ή της συνεργασίας στην κατασκευή με άλλους εταίρους, της εξωτερικής ανάθεσης ή των επενδύσεων σε άλλα κράτη μέλη, που θα εξαρτώνται από τη χρήση των πληροφοριών που προστατεύονται ως εμπορικά απόρρητα. Η διασυνοριακή δικτυακή έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και οι δραστηριότητες που είναι στραμμένες προς την καινοτομία, περιλαμβανομένης της σχετικής κατασκευής και του επακόλουθου διασυνοριακού εμπορίου, καθίστανται λιγότερο ελκυστικές και πιο δύσκολες στο εσωτερικό της Ένωσης, και, ως εκ τούτου, καταλήγουν σε ανεπάρκειες όσον αφορά την καινοτομία στην κλίμακα της Ένωσης. Συν τοις άλλοις, εμφανίζεται υψηλότερος επιχειρηματικός κίνδυνος στα κράτη μέλη με συγκριτικά χαμηλότερα επίπεδα προστασίας, εφόσον τα εμπορικά απόρρητα μπορούν να κλαπούν ή άλλως να αποκτηθούν παρανόμως ευκολότερα. Αυτό οδηγεί σε αναποτελεσματική κατανομή των κεφαλαίων σε καινοτομίες που τονώνουν την ανάπτυξη εντός της εσωτερικής αγοράς, λόγω των υψηλότερων δαπανών για μέτρα προστασίας προκειμένου να αντισταθμιστεί η ανεπαρκής νομική προστασία σε ορισμένα κράτη μέλη. Αυτό ευνοεί επίσης τη δραστηριότητα των αθέμιτων ανταγωνιστών, οι οποίοι, μετά την παράνομη απόκτηση των εμπορικών απορρήτων, θα μπορούσαν να διοχετεύσουν τα παραγόμενα εμπορεύματα σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Οι διαφορές των νομοθετικών καθεστώτων διευκολύνουν επίσης την εισαγωγή εμπορευμάτων από τρίτες χώρες στην Ένωση, μέσω των σημείων εισόδου με ασθενέστερη προστασία, όταν ο σχεδιασμός, η κατασκευή ή η εμπορία των εν λόγω εμπορευμάτων βασίζονται σε κλαπέντα ή άλλως παρανόμως αποκτηθέντα εμπορικά απόρρητα. Συνολικά, οι διαφορές αυτές λειτουργούν εις βάρος της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

- (8) Είναι σκόπιμο να προβλεφθούν κανόνες σε επίπεδο Ένωσης για τη σύγκλιση των εθνικών νομοθετικών συστημάτων, ούτως ώστε να διασφαλιστεί επαρκές και συνεκτικό επίπεδο έννομης προστασίας σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά, σε περίπτωση παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σημαντικό να καθιερωθεί ομοιογενής ορισμός του εμπορικού απορρήτου, χωρίς να περιορίζεται το αντικείμενο που πρέπει να προστατεύεται έναντι υπεξαίρεσης. Ο εν λόγω ορισμός θα πρέπει, επομένως, να είναι δομημένος κατά τρόπο ώστε να καλύπτει τις επιχειρηματικές πληροφορίες, τις τεχνολογικές πληροφορίες και την τεχνογνωσία, όπου υπάρχει τόσο το έννομο συμφέρον τήρησης της εμπιστευτικότητας, όσο και η θεμιτή προσδοκία για την προστασία αυτής της εμπιστευτικότητας. Εκ φύσεως, από τον εν λόγω ορισμό θα πρέπει να αποκλείονται οι ασήμαντες πληροφορίες, και ο ορισμός δεν θα πρέπει να επεκτείνεται στις γνώσεις και τις δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τους εργαζόμενους εντός του συνήθους πλαισίου της εργασίας τους και σε πληροφορίες οι οποίες είναι γνωστές σε πρόσωπα ανήκοντα στους κύκλους που ασχολούνται συνήθως με αυτό το είδος πληροφοριών ή άμεσα προσπελάσιμες από αυτά.
- (9) Είναι επίσης σημαντικό να προσδιορίζονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες δικαιολογείται η νομική προστασία. Για τον λόγο αυτόν, είναι αναγκαίο να καθοριστεί η συμπεριφορά και οι πρακτικές που πρέπει να θεωρούνται παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου. Η γνωστοποίηση, από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης ή τις εθνικές δημόσιες αρχές, πληροφοριών τις

οποίες κατέχουν σχετικά με τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶ ή σύμφωνα με άλλους κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, δεν θα πρέπει να θεωρείται παράνομη αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου.

- (10) Προς όφελος της καινοτομίας και για την ενίσχυση του ανταγωνισμού, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να δημιουργούν κανένα αποκλειστικό δικαίωμα στην τεχνογνωσία ή τις πληροφορίες που προστατεύονται ως εμπορικά απόρρητα. Επομένως, εξακολουθεί να υπάρχει η δυνατότητα ανεξάρτητης ανακάλυψης της ίδιας τεχνογνωσίας και των ίδιων πληροφοριών, οι δε ανταγωνιστές του κατόχου του εμπορικού απορρήτου είναι επίσης ελεύθεροι να αναπαράγουν κάθε νομίμως αποκτηθέν προϊόν.
- (11) Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, τα μέτρα και τα μέσα ένδικης προστασίας, με σκοπό την προστασία των εμπορικών απορρήτων, θα πρέπει να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα για να επιτευχθεί ο στόχος, δηλαδή η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για έρευνα και καινοτομία, χωρίς να διακυβεύονται άλλοι στόχοι και αρχές δημοσίου συμφέροντος. Εν προκειμένω, τα μέτρα και τα μέσα ένδικης προστασίας διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την αξία του εμπορικού απορρήτου, τη σοβαρότητα της συμπεριφοράς που είχε ως αποτέλεσμα την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου, καθώς και τις επιπτώσεις της εν λόγω συμπεριφοράς. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να σταθμίζουν τα συμφέροντα των διαδίκων, καθώς και τα συμφέροντα τρίτων, συμπεριλαμβανομένων, όπου ενδείκνυται, των καταναλωτών.
- (12) Η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς θα υπονομευόταν, εάν τα προβλεπόμενα μέτρα και μέσα ένδικης προστασίας χρησιμοποιούνταν για αθέμιτους σκοπούς, ασυμβίβαστους με τους στόχους της παρούσας οδηγίας. Επομένως, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι δικαστικές αρχές διαθέτουν την εξουσία να επιβάλλουν κυρώσεις για καταχρηστική συμπεριφορά από τους ενάγοντες οι οποίοι ενεργούν κακή τη πίστει και υποβάλλουν προδήλως αβάσιμες αγωγές. Είναι επίσης σημαντικό τα προβλεπόμενα μέτρα και μέσα ένδικης προστασίας να μην περιορίζουν την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (η οποία περιλαμβάνει την ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης και την πολυφωνία, όπως αποτυπώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ούτε τις ενέργειες εσωτερικού πληροφοριοδότη. Επομένως, η προστασία των εμπορικών απορρήτων δεν θα πρέπει να καλύπτει τις περιπτώσεις στις οποίες η αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, εφόσον αποκαλύπτεται σχετικό παράπτωμα ή αξιόποινη πράξη.
- (13) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι νόμιμοι κάτοχοι εμπορικών απορρήτων αναμένεται να ασκούν το καθήκον μέριμνας όσον αφορά τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας των πολύτιμων εμπορικών απορρήτων τους και την παρακολούθηση της χρήσης τους, φαίνεται σκόπιμο να περιοριστεί η δυνατότητα άσκησης αγωγών για την προστασία των εμπορικών απορρήτων σε ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την ημερομηνία κατά την οποία οι νόμιμοι κάτοχοι εμπορικών απορρήτων έλαβαν γνώση ή είχαν λόγους να λάβουν γνώση της

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43).

παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου τους από τρίτον.

- (14) Η προοπτική να απολεσθεί η εμπιστευτικότητα του εμπορικού απορρήτου κατά τις δικαστικές διαδικασίες συχνά αποτρέπει τους νόμιμους κατόχους εμπορικών απορρήτων να κινήσουν διαδικασίες για να υπερασπίσουν τα εμπορικά τους απόρρητα, διακυβεύοντας έτσι την αποτελεσματικότητα των προβλεπόμενων μέτρων και μέσων ένδικης προστασίας. Για τον λόγο αυτόν, είναι αναγκαίο να καθοριστούν, υπό την προϋπόθεση κατάλληλων διασφαλίσεων του δικαιώματος αμερόληπτου δικαστηρίου, ειδικές απαιτήσεις με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα του επίμαχου εμπορικού απορρήτου, κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας που κινήθηκε για την υπεράσπισή του. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα να περιορίζεται η πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία ή ακροάσεις, ή να δημοσιεύονται μόνον τα μη εμπιστευτικά στοιχεία των δικαστικών αποφάσεων. Η προστασία αυτή θα πρέπει να παραμένει σε ισχύ και μετά τη λήξη των δικαστικών διαδικασιών, για όσο χρονικό διάστημα δεν έχουν περιέλθει σε δημόσια χρήση οι πληροφορίες που καλύπτονται από το εμπορικό απόρρητο.
- (15) Η παράνομη απόκτηση εμπορικού απορρήτου από τρίτον θα μπορούσε να έχει καταστροφικές συνέπειες για τον νόμιμο κάτοχό του, δεδομένου ότι άπαξ και δημοσιοποιηθεί το εμπορικό απόρρητο, θα ήταν αδύνατο να επανέλθει ο κάτοχος στην κατάσταση πριν από την απώλεια του εμπορικού απορρήτου. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να προβλεφθούν προσωρινά μέτρα ταχείας εφαρμογής και εύκολης πρόσβασης, για την άμεση λήξη της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου. Αυτά τα μέτρα πρέπει να είναι διαθέσιμα, χωρίς να αναμένεται έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης, στο πλαίσιο του σεβασμού των δικαιωμάτων της υπεράσπισης και της αρχής της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης υπόθεσης. Μπορεί επίσης να απαιτείται καταβολή εγγυήσεων επαρκούς επιπέδου ώστε να καλυφθεί το κόστος και η ζημία που προκλήθηκε στον εναγόμενο από αδικαιολόγητη αίτηση, ιδίως όταν τυχόν καθυστέρηση θα μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στον νόμιμο κάτοχο εμπορικού απορρήτου.
- (16) Για τον ίδιο λόγο, είναι επίσης σημαντικό να προβλεφθούν μέτρα για την αποφυγή περαιτέρω παράνομης χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου. Για να είναι αποτελεσματικά τα απαγορευτικά μέτρα, η διάρκειά τους, όταν λόγω των περιστάσεων απαιτείται χρονικός περιορισμός, θα πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξαιρεθεί κάθε εμπορικό πλεονέκτημα το οποίο θα μπορούσε να έχει αποκομίσει τρίτος από την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου. Εν πάση περιπτώσει, κανένα μέτρο αυτού του είδους δεν θα πρέπει να είναι εκτελεστό, εάν οι πληροφορίες που αρχικά καλύπτονταν από το εμπορικό απόρρητο έχουν περιέλθει σε δημόσια χρήση, για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον εναγόμενο.
- (17) Ένα εμπορικό απόρρητο μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρανόμως για τον σχεδιασμό, την κατασκευή ή την εμπορία εμπορευμάτων, ή κατασκευαστικών τους στοιχείων, τα οποία μπορούν να διοχετευθούν σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά, θίγοντας, με τον τρόπο αυτόν, τα εμπορικά συμφέροντα του κατόχου του εμπορικού απορρήτου και επηρεάζοντας τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Σε αυτές τις περιπτώσεις και όταν το εν λόγω εμπορικό απόρρητο έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα, την αξία ή την τιμή του παραγόμενου εμπορεύματος ή στη μείωση του κόστους, στη διευκόλυνση ή την επιτάχυνση των διεργασιών κατασκευής ή των διαδικασιών εμπορίας του, είναι σημαντικό να διαθέτουν οι δικαστικές αρχές την εξουσία να

διατάσσουν ενδεδειγμένα μέτρα, ώστε τα εν λόγω εμπορεύματα να μην διατίθενται στην αγορά ή να αποσύρονται από αυτήν. Λαμβανομένου υπόψη του παγκόσμιου χαρακτήρα του εμπορίου, είναι επίσης αναγκαίο να περιλαμβάνουν τα εν λόγω μέτρα την απαγόρευση της εισαγωγής των εν λόγω εμπορευμάτων στην Ένωση ή την αποθήκευσή τους με σκοπό την προσφορά ή τη διάθεσή τους στην αγορά. Έχοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, τα επανορθωτικά μέτρα δεν θα πρέπει να συνεπάγονται κατ' ανάγκη την καταστροφή των εμπορευμάτων, όταν υπάρχουν άλλες εφικτές επιλογές, όπως η αφαίρεση των χαρακτηριστικών που καθιστούν τα εμπορεύματα παράνομα ή η διάθεση των εμπορευμάτων εκτός της αγοράς, παραδείγματος χάριν, μέσω δωρεών σε φιλανθρωπικές οργανώσεις.

- (18) Ένα πρόσωπο μπορεί αρχικά να απέκτησε εμπορικό απόρρητο καλή τη πίστει, αλλά μόνον σε μεταγενέστερο στάδιο να έλαβε γνώση, μεταξύ άλλων και κατόπιν προειδοποίησης από τον αρχικό κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, ότι οι γνώσεις του για το εν λόγω εμπορικό απόρρητο προέρχονταν από πηγές που χρησιμοποιούσαν ή αποκάλυπταν το σχετικό εμπορικό απόρρητο παρανόμως. Για να αποφευχθεί η περίπτωση, υπό τις περιστάσεις αυτές, να προκαλέσουν τα προβλεπόμενα επανορθωτικά μέτρα ή δικαστικές διαταγές δυσανάλογη ζημία στο εν λόγω πρόσωπο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα, σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις, να καταβάλλεται χρηματική αποζημίωση στον ζημιωθέντα διάδικο, ως εναλλακτικό μέτρο, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω αποζημίωση δεν υπερβαίνει το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν, εάν το εν λόγω πρόσωπο είχε λάβει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο εμπορικό απόρρητο, για την χρονική περίοδο κατά την οποία θα μπορούσε να έχει εμποδιστεί η χρήση του εμπορικού απορρήτου από τον αρχικό κάτοχο του εμπορικού απορρήτου. Παρά ταύτα, σε περίπτωση που η παράνομη χρήση του εμπορικού απορρήτου θα συνιστούσε παράβαση άλλης νομοθεσίας πλην των προβλεπομένων στην παρούσα οδηγία ή υπήρχε ενδεχόμενο να είναι εις βάρος των καταναλωτών, αυτή η παράνομη χρήση δεν θα πρέπει να επιτρέπεται.
- (19) Προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ένα πρόσωπο, που εν γνώσει του ή έχοντας βάσιμους λόγους να γνωρίζει, παρανόμως αποκτά, χρησιμοποιεί ή αποκαλύπτει εμπορικό απόρρητο, να επωφελείται από τέτοιου είδους συμπεριφορά και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ζημιωθείς κάτοχος του εμπορικού απορρήτου, στο μέτρο του δυνατού, βρίσκεται στη θέση στην οποία θα ήταν, εάν δεν είχε μεσολαβήσει αυτή η συμπεριφορά, είναι αναγκαίο να προβλέπεται επαρκής αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη εξαιτίας της παράνομης συμπεριφοράς. Στο ποσό της αποζημίωσης, που επιδικάζεται στον ζημιωθέντα κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι σχετικοί παράγοντες, όπως η απώλεια κερδών την οποία υπέστη ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου ή τα αθέμιτα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, όπου ενδείκνυται, τυχόν ηθική βλάβη που προκλήθηκε στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου. Εναλλακτικά, για παράδειγμα όταν, λαμβανομένου υπόψη του άυλου χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων, θα ήταν δυσχερής ο υπολογισμός του ποσού της πραγματικής ζημίας που υπέστη ο κάτοχος, το ύψος της αποζημίωσης θα μπορούσε να συναχθεί από στοιχεία όπως τα δικαιώματα ή τις αμοιβές που θα οφείλονταν, εάν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο εμπορικό απόρρητο. Το ζητούμενο δεν είναι να θεσπιστεί υποχρέωση καταβολής ποινικής ρήτρας, αλλά να διασφαλιστεί η καταβολή αποζημίωσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, λαμβανομένων, συγχρόνως, υπόψη των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου, όπως τις δαπάνες έρευνας και εντοπισμού.

- (20) Ως συμπληρωματικό αποτρεπτικό μέτρο για μελλοντικούς παραβάτες και προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού, είναι χρήσιμο να δημοσιοποιούνται οι αποφάσεις, μεταξύ άλλων, όπου ενδείκνυται, μέσω εμφανούς διαφήμισης, σε περιπτώσεις που αφορούν την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων, εφόσον η δημοσίευση αυτή δεν έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου, ούτε έχει δυσανάλογες αρνητικές επιπτώσεις στην ιδιωτική ζωή και την υπόληψη των φυσικών προσώπων.
- (21) Η αποτελεσματικότητα των μέτρων και των μέσων ένδικης προστασίας τα οποία είναι στη διάθεση των κατόχων του εμπορικού απορρήτου θα μπορούσε να υπονομευθεί σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις σχετικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές. Για τον λόγο αυτόν, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω αρχές διαθέτουν τις δέουσες εξουσίες επιβολής κυρώσεων.
- (22) Για να διευκολυνθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή των μέτρων για την προστασία των εμπορικών απορρήτων, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν συστήματα συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, αφενός, και μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, αφετέρου, ιδίως χάρη στη δημιουργία ενός δικτύου ανταποκριτών που ορίζονται από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, προκειμένου να επανεξετάσει κατά πόσον τα εν λόγω μέτρα πληρούν τον προβλεπόμενο στόχο τους, η Επιτροπή, επικουρούμενη, ανάλογα με την περίπτωση, από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, θα πρέπει να εξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την αποτελεσματικότητα των ληφθέντων εθνικών μέτρων.
- (23) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την ελευθερία του επαγγέλματος και το δικαίωμα προς εργασία, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, πρόσβασης στον φάκελο και διατήρησης του επιχειρηματικού απορρήτου, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου και το δικαίωμα της υπεράσπισης.
- (24) Είναι σημαντικό να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων κάθε προσώπου που εμπλέκεται σε δικαστική διαφορά σχετικά με την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων και του οποίου τα προσωπικά δεδομένα αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ διέπει την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει χώρα στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας και υπό την εποπτεία των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, ιδίως των δημοσίων ανεξάρτητων αρχών οι οποίες έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη.
- (25) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι να επιτευχθεί ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, μέσω της καθιέρωσης ενός επαρκούς και συγκρίσιμου επιπέδου έννομης προστασίας σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά σε περίπτωση παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω της κλίμακας

⁷

Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (EE L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

και των αποτελεσμάτων του, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

- (26) Σκοπός της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να είναι η θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας, της δικαιοδοσίας, της αναγνώρισης και της εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Επιπλέον, οι διατάξεις αυτές δεν θα πρέπει να αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο. Άλλες πράξεις της Ένωσης οι οποίες διέπουν τα θέματα αυτά σε γενικό επίπεδο θα πρέπει, κατ' αρχήν, να παραμείνουν εξίσου εφαρμοστέες στο πεδίο που διέπεται από την παρούσα οδηγία.
- (27) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, και ιδίως των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού κατά τρόπο αντίθετο προς την εν λόγω Συνθήκη.
- (28) Τα μέτρα που θεσπίζονται για την προστασία των εμπορικών απορρήτων από την παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη και χρήση τους δεν θα πρέπει να επηρεάζει την εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης σχετικής νομοθεσίας σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, της πρόσβασης σε έγγραφα και του δικαίου των συμβάσεων. Ωστόσο, όταν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸ και το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας αλληλεπικαλύπτονται, υπερισχύει η παρούσα οδηγία ως *lex specialis*.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Κεφάλαιο I

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες για την προστασία από την παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη και χρήση εμπορικών απορρήτων.

Άρθρο 2 *Ορισμοί*

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «εμπορικό απόρρητο»: πληροφορίες οι οποίες πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) είναι απόρρητες, υπό την έννοια ότι, είτε ως σύνολο, είτε από την άποψη του ακριβούς περιεχομένου και της διάταξης των συνιστωσών τους, δεν είναι

⁸ Οδηγία 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (EE L 157 της 30.4.2004, σ. 45).

ευρέως γνωστές σε πρόσωπα ανήκοντα στους κύκλους που ασχολούνται συνήθως με αυτό το είδος πληροφοριών, ούτε άμεσα προσπελάσιμες από αυτά·

β) έχουν εμπορική αξία, η οποία απορρέει από τον απόρρητο χαρακτήρα τους·

γ) το πρόσωπο που έχει αποκτήσει με νόμιμο τρόπο τον έλεγχο επί των εν λόγω πληροφοριών έχει καταβάλει εύλογες προσπάθειες, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, για την προστασία του απόρρητου χαρακτήρα τους.

2) «κάτοχος εμπορικού απορρήτου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ελέγχει νομίμως εμπορικό απόρρητο·

3) «παραβάτης»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παράνομα απέκτησε, χρησιμοποίησε ή αποκάλυψε εμπορικά απόρρητα·

4) «παράνομα εμπορεύματα»: τα εμπορεύματα των οποίων ο σχεδιασμός, η ποιότητα, η διαδικασία κατασκευής ή η εμπορία επωφελούνται σημαντικά από την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων.

Κεφάλαιο II

Παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων

Άρθρο 3

Παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι εμπορικού απορρήτου δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, προκειμένου να αποτρέψουν την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου ή να εξασφαλίσουν έννομη προστασία.
2. Η απόκτηση εμπορικού απορρήτου χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου θεωρείται παράνομη όποτε διενεργείται εκ προθέσεως ή εκ βαρείας αμελείας με:
 - α) μη επιτρεπόμενη πρόσβαση σε έγγραφα, αντικείμενα, υλικά, ουσίες ή ηλεκτρονικά αρχεία – ή αντίγραφό τους – που νομίμως βρίσκονται υπό τον έλεγχο του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, τα οποία περιέχουν το εμπορικό απόρρητο ή από τα οποία μπορεί να συναχθεί το εμπορικό απόρρητο·
 - β) κλοπή·
 - γ) δωροδοκία·
 - δ) παραπλάνηση·
 - ε) παραβίαση ή προτροπή σε παραβίαση συμφωνίας εμπιστευτικότητας ή οποιουδήποτε άλλου καθήκοντος να προστατεύεται το απόρρητο·
 - στ) οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά η οποία, υπό τις περιστάσεις αυτές, θεωρείται ότι αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη.
3. Η χρήση ή η αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου θεωρείται παράνομη όποτε πραγματοποιείται, χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, εκ

προθέσεως ή εκ βαρείας αμελείας, από πρόσωπο που διαπιστώνεται ότι πληροί οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) έχει αποκτήσει το εμπορικό απόρρητο παράνομα·
 - β) έχει παραβιάσει συμφωνία εμπιστευτικότητας ή οποιοδήποτε άλλο καθήκον να προστατεύει το απόρρητο του εμπορικού απορρήτου·
 - β) έχει παραβιάσει συμβατικό ή οποιοδήποτε άλλο καθήκον να περιορίζει τη χρήση του εμπορικού απορρήτου·
4. Η χρήση ή η αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου θεωρείται επίσης παράνομη όποτε ένα πρόσωπο, κατά τη στιγμή της χρήσης ή της αποκάλυψης, γνώριζε ή θα έπρεπε, υπό τις περιστάσεις αυτές, να γνωρίζει ότι το εμπορικό απόρρητο αποκτήθηκε από άλλο πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιούσε ή αποκάλυπτε το εμπορικό απόρρητο παράνομα, κατά την έννοια της παραγράφου 3.
5. Η συνειδητή και εσκεμμένη παραγωγή, προσφορά ή διάθεση στην αγορά παράνομων εμπορευμάτων, ή η εισαγωγή, εξαγωγή ή αποθήκευση παράνομων εμπορευμάτων για τους σκοπούς αυτούς, θεωρείται παράνομη χρήση εμπορικού απορρήτου.

Άρθρο 4

Νόμιμη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων

1. Η απόκτηση εμπορικών απορρήτων θεωρείται νόμιμη όταν προέρχεται από οποιοδήποτε από τα ακόλουθα μέσα:
- α) ανεξάρτητη ανακάλυψη ή δημιουργία·
 - β) παρατήρηση, μελέτη, αποσυναρμολόγηση ή δοκιμή ενός προϊόντος ή αντικειμένου που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού ή που βρίσκεται νομίμως στην κατοχή του αγοραστή των πληροφοριών·
 - γ) άσκηση του δικαιώματος των εκπροσώπων των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο και/ή τις ενωσιακές και εθνικές πρακτικές·
 - στ) οποιαδήποτε άλλη πρακτική η οποία, υπό τις περιστάσεις αυτές, είναι σύμφωνη με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην υφίσταται δικαίωμα προσφυγής για λήψη των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων ένδικης προστασίας που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, όταν η εικαζόμενη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου πραγματοποιήθηκε σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) για τη θεμιτή χρήση του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας πληροφόρησης·
 - β) με σκοπό να αποκαλυφθεί παράπτωμα, αξιόποινη πράξη ή παράνομη δραστηριότητα ενάγοντος, υπό τον όρο ότι η εικαζόμενη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου ήταν αναγκαία για την εν λόγω αποκάλυψη και ότι ο εναγόμενος ενήργησε για λόγους δημοσίου συμφέροντος·
 - γ) το εμπορικό απόρρητο αποκαλύφθηκε από τους εργαζομένους στους εκπροσώπους τους στο πλαίσιο της νόμιμης άσκησης των καθηκόντων εκπροσώπησής τους·

- δ) για τον σκοπό της εκπλήρωσης εξωσυμβατικής ενοχής·
- ε) για τον σκοπό της προστασίας έννομου συμφέροντος.

Κεφάλαιο III

Μέτρα, διαδικασίες και μέσα ένδικης προστασίας

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 5

Γενική υποχρέωση

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας αστικής έννομης προστασίας κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψης εμπορικών απορρήτων.
2. Τα εν λόγω μέτρα, διαδικασίες και μέσα ένδικης προστασίας:
 - α) είναι δίκαια και εύλογα·
 - β) δεν είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και δεν προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις·
 - γ) είναι αποτελεσματικά και αποτρεπτικά.

Άρθρο 6

Αναλογικότητα και αποφυγή καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας που προβλέπονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία πρόκειται να εφαρμόζονται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές κατά τρόπο που:
 - α) είναι αναλογικός·
 - β) αποτρέπει τη δημιουργία εμποδίων για το νόμιμο εμπόριο στην εσωτερική αγορά·
 - γ) προβλέπει διασφαλίσεις κατά της κατάχρησής τους.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές αποφανθούν ότι μια αξίωση που αφορά την παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη ή χρήση εμπορικού απορρήτου είναι προδήλως αβάσιμη και διαπιστώνεται ότι ο ενάγων κίνησε τη δικαστική διαδικασία κακή τη πίστει, με σκοπό την αθέμιτη καθυστέρηση ή τον περιορισμό της πρόσβασης του εναγομένου στην αγορά ή άλλως τον εκφοβισμό ή την παρενόχληση του εναγομένου, οι εν λόγω αρμόδιες δικαστικές αρχές να δικαιούνται να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) να επιβάλλουν κυρώσεις στον ενάγοντα·
 - β) να διατάσσουν τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 14.

Τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας του εναγομένου να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης, εάν αυτό επιτρέπεται από το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 7
Προθεσμία παραγραφής

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αγωγές για την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων ένδικης προστασίας που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία μπορούν να ασκηθούν εντός τουλάχιστον ενός έτους, αλλά όχι πλέον των δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων έλαβε γνώση, ή είχε λόγο να λάβει γνώση, του τελευταίου γεγονότος που οδήγησε στην αγωγή.

Άρθρο 8
Προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τις δικαστικές διαδικασίες

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διάδικοι, οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, οι δικαστικοί υπάλληλοι, οι μάρτυρες, οι πραγματογνώμονες και κάθε άλλο πρόσωπο που συμμετέχει στη δικαστική διαδικασία που αφορά την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, ή που έχει πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία αποτελούν μέρος των εν λόγω νομικών διαδικασιών, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ή να αποκαλύπτουν οποιοδήποτε εμπορικό απόρρητο ή εικαζόμενο εμπορικό απόρρητο περιήλθε εις γνώση τους λόγω αυτής της συμμετοχής ή πρόσβασης.

Η υποχρέωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο παύει να υφίστανται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, διαπιστωθεί ότι το εικαζόμενο εμπορικό απόρρητο δεν πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1)·
 - β) εάν, με την πάροδο του χρόνου, οι εν λόγω πληροφορίες καθίστανται ευρέως γνωστές σε πρόσωπα ανήκοντα στους κύκλους που ασχολούνται συνήθως με αυτό το είδος πληροφοριών ή άμεσα προσπελάσιμες από αυτά.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται, βάσει δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως διαδίκου, να λαμβάνουν ειδικά μέτρα που είναι αναγκαία προκειμένου να προστατευθεί η εμπιστευτικότητα κάθε εμπορικού απορρήτου ή εικαζόμενου εμπορικού απορρήτου το οποίο χρησιμοποιείται ή αναφέρεται κατά την εξέλιξη της δικαστικής διαδικασίας που αφορά την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου.

Τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνουν τουλάχιστον τη δυνατότητα:

- α) να περιορίζεται η πρόσβαση, εν όλω ή εν μέρει, σε οποιοδήποτε έγγραφο περιέχει εμπορικά απόρρητα, το οποίο υποβάλλεται από τους διαδίκους ή τρίτους·
 - β) να περιορίζεται η πρόσβαση σε ακροάσεις, όταν ενδέχεται να αποκαλυφθούν εμπορικά απόρρητα, και στα αντίστοιχα αρχεία ή απομαγνητοφώνηση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και με τη δέουσα αιτιολόγηση, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται να περιορίζουν την πρόσβαση των διαδίκων στις εν λόγω ακροάσεις και να διατάσσουν να διεξάγονται μόνον παρουσία των νόμιμων εκπροσώπων των διαδίκων και των εξουσιοδοτημένων πραγματογνομώνων, οι οποίοι υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης του απορρήτου που αναφέρεται στην παράγραφο 1·
 - γ) να διατίθεται μη εμπιστευτική εκδοχή των δικαστικών αποφάσεων, στην οποία να έχουν αφαιρεθεί τα αποσπάσματα που περιέχουν εμπορικά απόρρητα.

Όταν, λόγω της ανάγκης για προστασία εμπορικού απορρήτου ή εικαζόμενου εμπορικού απορρήτου και σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου, η αρμόδια δικαστική αρχή αποφασίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται νομίμως υπό τον έλεγχο ενός διαδίκου δεν γνωστοποιούνται στον άλλο διάδικο, και όταν τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία είναι ουσιώδη για την έκβαση της δίκης, η δικαστική αρχή δύναται, παρά ταύτα, να επιτρέπει τη γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών στους νομικούς εκπροσώπους του άλλου διαδίκου και, ανάλογα με την περίπτωση, σε εξουσιοδοτημένους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης του απορρήτου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Όταν αποφασίζουν αν θα κάνουν δεκτή ή θα απορρίψουν την προσφυγή που αναφέρεται στην παράγραφο 2, και προβαίνουν σε εκτίμηση της αναλογικότητάς της, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα των διαδίκων και, κατά περίπτωση, των τρίτων, καθώς και κάθε ενδεχόμενη βλάβη για εκάτερο των διαδίκων και, κατά περίπτωση, των τρίτων, που προκύπτει από την αποδοχή ή την απόρριψη της σχετικής προσφυγής.
4. Κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 πραγματοποιείται σύμφωνα με την οδηγία 95/46/EΚ.

ΤΜΗΜΑ 2

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 9

Προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται, κατόπιν αιτήματος του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, να διατάζουν οποιοδήποτε από τα ακόλουθα προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα έναντι του εικαζόμενου παραβάτη:
 - α) την παύση ή, ανάλογα με την περίπτωση, την απαγόρευση της χρήσης ή της αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου σε προσωρινή βάση·
 - β) την απαγόρευση να παράγει, να προσφέρει, να διαθέτει στην αγορά ή να χρησιμοποιεί παράνομα εμπορεύματα, ή να εισάγει, να εξάγει ή να αποθηκεύει παράνομα εμπορεύματα για τους σκοπούς αυτούς·
 - γ) την κατάσχεση ή την παράδοση των εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι παράνομα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων εμπορευμάτων, ούτως ώστε να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στην αγορά.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δικαστικές αρχές να δύνανται να εξαρτούν τη συνέχιση της εικαζόμενης παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου από την προϋπόθεση της σύστασης εγγυήσεων, με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου.

Άρθρο 10

Προϋποθέσεις προσφυγής και εγγυήσεις

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να διαθέτουν, όσον αφορά τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 9, την εξουσία να απαιτούν από τον ενάγοντα να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία μπορούν εύλογα να θεωρηθούν διαθέσιμα, προκειμένου να πεισθούν ότι υπάρχει εμπορικό απόρρητο, ότι ο ενάγων είναι ο νόμιμος κάτοχος του εμπορικού απορρήτου και ότι το εμπορικό

απόρρητο έχει αποκτηθεί παράνομα, ότι το εμπορικό απόρρητο χρησιμοποιείται ή αποκαλύπτεται παράνομα, ή ότι επίκειται παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφυγής, καθώς και την εκτίμηση της αναλογικότητάς της, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη την αξία του εμπορικού απορρήτου, τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, τη συμπεριφορά του εναγομένου όσον αφορά την απόκτηση, την αποκάλυψη ή τη χρήση του εμπορικού απορρήτου, τις επιπτώσεις της παράνομης αποκάλυψης ή χρήσης του εμπορικού απορρήτου, τα νόμιμα συμφέροντα των διαδίκων, όπως και τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει η αποδοχή ή η απόρριψη των μέτρων στους διαδίκους, στα νόμιμα συμφέροντα τρίτων, στο δημόσιο συμφέρον και στη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα προσωρινά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 9 ανακαλούνται ή άλλως παύουν να παράγουν αποτελέσματα, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου, εάν:
 - α) ο ενάγων δεν κινήσει διαδικασία που οδηγεί σε απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής αρχής, εντός εύλογης περιόδου που προσδιορίζεται από τη δικαστική αρχή, με την οποία διατάσσεται η λήψη μέτρων σε περίπτωση που το επιτρέπει η νομοθεσία ενός κράτους μέλους ή, ελλείψει τέτοιου προσδιορισμού, εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τις 20 εργάσιμες ημέρες ή τις 31 ημερολογιακές ημέρες, ανάλογα με το ποια είναι η μεγαλύτερη·
 - β) εν τω μεταξύ, οι επίμαχες πληροφορίες δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 σημείο 1), για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον εναγόμενο.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να εξαρτούν τα προσωρινά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 9 από τη σύσταση κατάλληλης εγγύησης ή ισοδύναμης εξασφάλισης από τον αιτούντα, με σκοπό να διασφαλιστεί η αποκατάσταση της όποιας ζημίας υπέστη ο εναγόμενος και, όπου ενδείκνυται, κάθε άλλο πρόσωπο που θίγεται από τα μέτρα.
5. Εάν τα προσωρινά μέτρα ανακληθούν βάσει της παραγράφου 3 σημείο α), εάν παύσουν να ισχύουν λόγω πράξης ή παράλειψης του ενάγοντος ή εάν διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι δεν υπήρξε καμία παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη ή χρήση του εμπορικού απορρήτου ή απειλή τέτοιας συμπεριφοράς, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάξουν τον ενάγοντα, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου ή ζημιωθέντος τρίτου, να παράσχει στον εναγόμενο ή στον ζημιωθέντα τρίτο εύλογη αποζημίωση για την όποια ζημία προκλήθηκε από αυτά τα μέτρα.

ΤΜΗΜΑ 3

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 11

Δικαστικές διαταγές και επανορθωτικά μέτρα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση όπου διαπιστώνεται παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, οι

αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται, κατόπιν αιτήματος του ενάγοντος, να διατάσσουν κατά του παραβάτη:

- α) την παύση ή, ανάλογα με την περίπτωση, την απαγόρευση της χρήσης ή της αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου·
- β) την απαγόρευση να παράγει, να προσφέρει, να διαθέτει στην αγορά ή να χρησιμοποιεί παράνομα εμπορεύματα, ή να εισάγει, να εξάγει ή να αποθηκεύει παράνομα εμπορεύματα για τους σκοπούς αυτούς·
- γ) τη λήψη των ενδεδειγμένων επανορθωτικών μέτρων όσον αφορά τα παράνομα εμπορεύματα.

2. Στα επανορθωτικά μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) συγκαταλέγονται:

- α) διαπίστωση παράβασης·
- β) ανάκληση των παράνομων εμπορευμάτων από την αγορά·
- γ) αφαίρεση των χαρακτηριστικών που καθιστούν τα εμπορεύματα παράνομα·
- δ) καταστροφή των παράνομων εμπορευμάτων ή, όπου ενδείκνυται, απόσυρσή τους από την αγορά, υπό την προϋπόθεση ότι η ενέργεια αυτή δεν θίγει την προστασία του επίμαχου εμπορικού απορρήτου·
- ε) καταστροφή του συνόλου ή μέρους τυχόν εγγράφου, αντικειμένου, υλικού, ουσίας ή ηλεκτρονικού αρχείου που περιέχει ή θέτει σε εφαρμογή το εμπορικό απόρρητο ή, όπου ενδείκνυται, παράδοση στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου του συνόλου ή μέρους των εν λόγω εγγράφων, αντικειμένων, υλικών, ουσιών ή ηλεκτρονικών αρχείων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν οι δικαστικές αρχές διατάσσουν την απόσυρση των παράνομων εμπορευμάτων από την αγορά, να δύνανται να διατάσσουν, κατόπιν αιτήματος του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, την παράδοση των εμπορευμάτων στον κάτοχο ή σε φιλανθρωπικές οργανώσεις, υπό όρους που πρόκειται να καθορίζονται από τις δικαστικές αρχές, με στόχο να διασφαλιστεί ότι τα επίμαχα εμπορεύματα δεν θα επανέλθουν στην αγορά.

Οι δικαστικές αρχές διατάσσουν την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων δαπάναις του παραβάτη, εκτός εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο. Τα μέτρα αυτά ισχύουν υπό την επιφύλαξη ενδεχόμενης αποζημίωσης που μπορεί να οφείλεται στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, λόγω της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου.

Άρθρο 12

Προϋποθέσεις προσφυγής, εγγυήσεις και εναλλακτικά μέτρα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά την εξέταση αιτήματος για την έκδοση δικαστικών διαταγών και τη λήψη επανορθωτικών μέτρων, που προβλέπεται στο άρθρο 11, καθώς και για την εκτίμηση της αναλογικότητάς τους, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την αξία του εμπορικού απορρήτου, τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, τη συμπεριφορά του παραβάτη όσον αφορά την απόκτηση, την αποκάλυψη ή τη χρήση του εμπορικού απορρήτου, τις επιπτώσεις της παράνομης αποκάλυψης ή χρήσης του εμπορικού απορρήτου, τα νόμιμα συμφέροντα των διαδίκων, όπως και τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει η αποδοχή ή η απόρριψη των μέτρων στους διαδίκους, στα νόμιμα

συμφέροντα τρίτων, στο δημόσιο συμφέρον και στη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης.

Όταν οι αρμόδιες αρχές περιορίζουν τη διάρκεια του μέτρου που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α), η διάρκεια αυτή είναι επαρκής προκειμένου να εξαιρεθεί κάθε εμπορικό ή οικονομικό πλεονέκτημα που θα μπορούσε να έχει αποκομίσει ο παραβάτης από την παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη ή χρήση του εμπορικού απορρήτου.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) ανακαλούνται ή άλλως παύουν να παράγουν αποτελέσματα, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου, εάν εν τω μεταξύ οι επίμαχες πληροφορίες δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 σημείο 1), για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον εναγόμενο.
3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι, κατόπιν αιτήματος του προσώπου έναντι του οποίου ενδέχεται να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 11, η αρμόδια δικαστική αρχή δύναται να διατάσσει την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, αντί να επιβάλει τα μέτρα αυτά, εάν πληρούνται όλοι οι ακόλουθοι όροι:
 - α) ο ενδιαφερόμενος αρχικά έλαβε γνώση του εμπορικού απορρήτου καλή τη πίστει και πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παράγραφος 4·
 - β) η εκτέλεση των εν λόγω μέτρων θα προκαλούσε δυσανάλογη ζημία στο πρόσωπο αυτό·
 - γ) η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα διάδικο κρίνεται επαρκώς ικανοποιητική.

Όταν διατάσσεται η χρηματική αποζημίωση αντί της διαταγής που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α), η εν λόγω χρηματική αποζημίωση δεν υπερβαίνει το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν, εάν το εν λόγω πρόσωπο είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο εμπορικό απόρρητο, για την χρονική περίοδο κατά την οποία θα μπορούσε να έχει απαγορευθεί η χρήση του εμπορικού απορρήτου.

Άρθρο 13 *Αποζημίωση*

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, κατόπιν αιτήματος του ζημιωθέντος, να διατάσσουν τον παραβάτη ο οποίος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι προέβαινε σε παράνομη απόκτηση, αποκάλυψη ή χρήση εμπορικού απορρήτου, να καταβάλει στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου αποζημίωση ανάλογη προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο κάτοχος.
2. Κατά τον καθορισμό της αποζημίωσης, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες, όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, περιλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υπέστη ο ζημιωθείς διάδικος, τα τυχόν αθέμιτα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών παραγόντων, όπως την ηθική βλάβη που προκάλεσε στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου η παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου.

Ωστόσο, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται επίσης, σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπή ποσό, βάσει στοιχείων όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν, εάν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο εμπορικό απόρρητο.

Άρθρο 14

Δημοσίευση δικαστικών αποφάσεων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, στις δικαστικές προσφυγές που ασκούνται για την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, οι δικαστικές αρχές να δύνανται να διατάσσουν, κατόπιν αιτήματος του ενάγοντος και δαπάναις του παραβάτη, ενδεδειγμένα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της.
2. Σε οποιοδήποτε μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προστατεύεται η εμπιστευτικότητα των εμπορικών απορρήτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8.
3. Όταν αποφασίζουν αν θα διατάξουν μέτρα δημοσιότητας και προβαίνουν σε εκτίμηση της αναλογικότητάς τους, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την πιθανή βλάβη που θα μπορούσε να προκληθεί από το εν λόγω μέτρο στην ιδιωτική ζωή και την υπόληψη του παραβάτη, όποτε ο παραβάτης είναι φυσικό πρόσωπο, καθώς και την αξία του εμπορικού απορρήτου, τη συμπεριφορά του παραβάτη όσον αφορά την απόκτηση, την αποκάλυψη ή τη χρήση του εμπορικού απορρήτου, τις επιπτώσεις της παράνομης αποκάλυψης ή χρήσης του εμπορικού απορρήτου, όπως και την πιθανότητα περαιτέρω παράνομης χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου από τον παραβάτη.

Κεφάλαιο IV

Κυρώσεις, υποβολή εκθέσεων και τελικές διατάξεις

Άρθρο 15

Κυρώσεις λόγω μη τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να επιβάλλουν κυρώσεις στους διαδίκους, τους νόμιμους εκπροσώπους τους και κάθε άλλο πρόσωπο που δεν συμμορφώνεται ή αρνείται να συμμορφωθεί με οποιοδήποτε μέτρο λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 8, 9 και 11.

Οι προβλεπόμενες κυρώσεις περιλαμβάνουν τη δυνατότητα να επιβληθούν περιοδικές χρηματικές ποινές, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς μέτρο που λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11.

Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 16

Ανταλλαγή πληροφοριών και ανταποκριτές

Για τον σκοπό της προώθησης της συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών, μεταξύ κρατών μελών, αφενός, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και Επιτροπής, αφετέρου, κάθε κράτος μέλος ορίζει έναν ή περισσότερους εθνικούς ανταποκριτές

για κάθε ζήτημα εφαρμογής των μέτρων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Γνωστοποιεί τα στοιχεία των εθνικών ανταποκριτών στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Άρθρο 17

Εκθέσεις

1. Έως τις XX XX 20XX [τρία έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια και τα υποδείγματα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, καταρτίζει μια αρχική έκθεση σχετικά με τις τάσεις των αγωγών όσον αφορά την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων, σύμφωνα με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
2. Έως τις XX XX 20xx [τέσσερα έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], η Επιτροπή συντάσσει ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στην εν λόγω έκθεση λαμβάνεται δεόντως υπόψη η έκθεση που καταρτίστηκε από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας.
3. Έως τις XX XX 20xx [οκτώ έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση σχετικά με τα αποτελέσματα της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 18

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την/στις [24 μήνες μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.
Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 20
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος Ο Πρόεδρος